

Lóháton az erdőben

Az erdő mindenkié (már az állami!), mondhatjuk teljes biztonsággal. Az erdőtörvény bevezetője megfogalmazza, hogy az erdő testi, lelki felüdülést nyújt és jóléti szolgáltatásai minden embert megilletnek. Az is elfogadott tény, hogy ma az erdőnek hármaskörű funkciója van. Ezek a gazdasági rendeltetés, amely megújítható nyersanyagot és energiaforrást biztosít (fa, vad, erdei melléktermékek stb.), a környezeti szolgáltatások, a klíma, a talaj, a víz védelme, a biológiai sokféleség megőrzése és nem utolsósorban a társadalom számára nyújtott szolgáltatások, így a pihenés, rekreáció. Hogy ki melyiket tekinti fontosabbnak, az már egyéni érdeklődés kérdése. A turista nyilván kikapcsolódni, feltöltődni megy az erdőbe, a természetvédő a biodiverzitás védelmének fontos színterét látja benne, az erdő tulajdonosa tüzelőt, eladható fát remél belőle, az erdész munkája során pedig ezeket az érdekeket próbálja összeegyeztetni. Az egyes érdekek azonban néha érdekellentétet okoznak. Ezek az ütközőpontok viszont csak a kölcsönös kompromisszumok mentén hozhatnak mindenkire számára kielégítő megoldásokat.

Sokan választják a szabadidő eltöltéséhez az erdei lovaglást, amely ha tettszik az élvezetek halmozása, mivel az ember az erdővel és a lóval egyszerre kerül bensőséges kapcsolatba. Ezt a tevékenységet azonban az erdőtörvény szabályozza és jelenleg csak ott megengedett, ahol a helyi erdészeti kijelölő lovaglásra használható útvonalakat. A törvény végrehajtási rendelete azt is nevesíti, hogy csak 2,1 m koronaszélességnél nagyobb utakon lehet ilyen lovaglósutakat kijelölni. Amennyiben ilyen nincs vagy a lovasok mégsem itt közlekednek, megszegik a jogszabályokat, és lehetőség nyílik a renitensek bírságolására.

Híradásokból, cikkekből, egyéni elbeszélésekből ismertek olyan esetek, amikor ez a konfliktus feljelentéshez vezetett. Az is a lovaglás türése ellen szól, hogy a túralovagoltatás sokaknak jövedelemszerző tevékenység, aminek egyik vonzereje az erdei környezet, de amelyből az erdész nem profitál. Hogyan lehetne e kérdésben tisztességes megegyezésre jutni? Nyugodtan mondhatjuk, közös megegyezéssel. Ehhez azonban kompromisszumkészségre van szükség mind a lovasok, mind az erdészek részéről.

Miből erednek a konfliktusok lovas és erdész között? Általában két érvet hoznak fel e kérdésre az erdészek: 1. a lovasok megzavarják az erdő vadjainak nappali pihenését, 2. a sokat használt utakon a paták maradandó károsodást okoznak, ami az út minőségének romlásához, erózióhoz vezet. Ezek mértéke és hatása azonban nyilvánvalóan területenként eltérő, így e problémákat leginkább helyben lehet orvosolni, megfelelő hozzáállással.

Ehhez a lovasoknak a következő lépéseket kellene megtenniük: Le kell ülni az erdészrel, erdészvezetővel, és közösen kell meghatározni, hogy milyen időjárási viszonyok mellett (olvadás, tartós esőzés) mely utak nem használhatóak, az év mely szakában hol jelentenek a lovasok zavarást a vadállományra nézve. Az egyes utakon milyen létszámban, és milyen gyakorisággal lehet lovagolni, hogy az még ne jelentsen károsodást. Azt a lovasoknak el kell ismerniük, hogy az erdei utak létesítése, karbantartása az erdészek számára jelentős költségeket igényel. Ezért jogosan várhatják el, hogy a lovasok vagy fizessék meg az úthasználatot, vagy az okozott kárt. Azt is el kell fogadni, hogy a fő vadászidényben az erdőben való lovaglás meghiusíthatja a vad elejtését, ami bevételkiesés, továbbá balesetveszélyes is, mert egy gellert kapott golyó akár a lovas életét is veszélyeztetheti. Ez fokozottan igaz a hajnali és a délutáni, esti órákra.

Amennyiben a fenti érveket a lovasok elfogadják, megértésre és támogatásra számíthatnak az erdőgazdálkodó részéről. Van azonban az erdőnek egy másik, javarészt kihasználatlan oldala is. Ez pedig az, hogy mit tehetnek a lovasok az erdő védelme érdekében úgy, hogy az kiadás nélküli szolgáltatást jelentsen. Ez nem más, mint az erdő védelme az illegális szemétkeresők, fakitermelők, orvvadászok ellen. Azt hisszük, hogy ha ebben az erdészlet számára fontos kérdésben meg tudnak a szereplők állapodni, jelentősen átértékelődhet az erdész-lovas viszony. A ma erdésze már több ezer hektár területet felügyel, ebből kifolyólag nyilván nem juthat el erdeje minden zugába naponta. Ezt azok is tudják, akik rossz szándékkal keresik fel az erdőt. Viszont, ha a lovasok erdei útjaik során olyan, akár előre megállapodott menetrend szerint felkeresnek kieső területeket, vagy olyan helyeket, melyeken pl. a

szemétkeresés gyakori, akkor máris partneri viszonyba kerülhetnek. A lovas mobiltelefonon azonnal tudja az erdésznek, rendőrnek jelenteni az esetet, sőt a telefonnal dokumentum értékű fényképeket is tud készíteni, és a csoport tagjai tanúként is bizonyítani tudják az eseményt.

Hisszük, hogy értelmes emberek képesek értelmes megoldásokat hozni. És ez csökkenti az amúgy is kiélezett társadalmi vitákat, és a két érintett fél egyformán a partnert, és nem az ellenséget látja a másikban. Ehhez azonban a személyes kontaktus, az írott és íratlan szabályok maradéktalan betartása szükséges. Egy hazában élünk, mindegyikünknek fontos a maga érdekeinek az érvényesítése, de csak úgy, hogy az ne problémák forrása legyen, hanem kölcsönös és elismert előnyöket jelentsen minden szereplő számára. Az egymásra mutogatás jóra még nem vezetett soha. Mutassunk példát mi lovasok és erdészek, hogy lehet együtt is dolgozni civakodás nélkül, mindenki örömeire. Ehhez kérjük lovas és erdész kollégáinkat, hogy keressék a kapcsolatot egymással, és akár fehér asztal mellett köttessenek szövetségek, melyek nem a korlátozószakra, hanem a kölcsönösségre alapulnak. Van megoldás, csak hinni kell benne, és tenni érte a mindennapokban.

**Lapos Tamás
Dénes Péter**

Terembura Lovas Egyesület

Fórum a városi erdőgazdálkodásról

Hämeenlinna, Finnország 2008. május 28-31. – Az erdei rekreáció és turizmus városias társadalom szolgálatában

Az idej, immár tizenegyedik fórumot a COST E33 cselekvési programjával, „Erdő rekreáció, közjólét és turizmus” záró konferenciával együtt tartják Finnországban.

Hämeenlinna az otthona Európa első nemzeti parkerdei egyikének, így tökéletes hátere lesz a városi erdőgazdálkodás eseményeinek.

A tanácskozáson hazánkat *dr. Héjj Botond* és *Schiberna Endre* Phd (NYME) képviseli.

COST =European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research, a természettudományos és műszaki kutatás területén folyó európai együttműködés.

(ForestPress)